FPOSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Hengelosestraat 51

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
8 februari 2022	2200004090	R.H.J. Marsch
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER
		(053) 481 71 42

ONDERWERP
Uitvoeringsprogramma Enschedese Arbeidsmarkt Aanpak 2022 en Uitvoeringsplan Werkplein Twente 2022

Geachte leden van de Raad,

Het college heeft op 8 februari jl. het uitvoeringsprogramma Enschedese Arbeidsmarkt Aanpak (EAA) 2022 en het Uitvoeringsplan 2022 van Werkplein Twente vastgesteld. In deze brief vatten wij de hoofdpunten van deze stukken samen.

Ontwikkelrichting
Het coalitieakkoord ’Trots, Lef, Bouwen, Kansrijk Enschede' heeft een beweging ingezet richting meer en integrale ondersteuning van inwoners. Dit is vertaald in het Beleidskader en de Uitvoeringsprogramma’s van de EAA.
We proberen in de EAA door middel van pilots uit en kijken wat werkt, vóórdat we het breed implementeren. Daarbij worden we stap voor stap gesteund door veranderende regelgeving en meer financiële ruimte om inwoners te ondersteunen. Ruimte die mede is ontstaan naar aanleiding van onze eigen lobby en discussie met het Rijk. Dit heeft onder andere mogelijk gemaakt dat in de afgelopen jaren de aandacht voor werkzoekenden is vergroot, doordat caseloads zijn afgenomen van gemiddeld 125 werkzoekenden per begeleider, tot gemiddeld 75. Mede gesteund door de banengroei van de laatste jaren zien we dat deze aanpak werkt. Sinds juni 2018 is het bijstandsbestand gekrompen van 6352, naar 5953 in september 2021.
Het beste voorbeeld van de integrale ondersteuning van werkzoekenden is wellicht het Jongeren Actie Team dat de collegeperiode is ingesteld en de afgelopen jaar steeds is uitgebreid. Dit team ondersteunt jongeren niet alleen richting school en werk, maar kijkt naar alle leefgebieden. In veel gevallen moet eerst de huisvesting of het sociaal netwerk van jongeren op orde worden gebracht, voordat de gang terug naar school of werk gemaakt kan worden.
Ook de verbinding met schuldhulpverlening willen we niet onbenoemd laten. Omdat schuldenstress de ontwikkeling naar werk hindert hebben we extra middelen beschikbaar gesteld voor schuldhulpverlening en er zijn er collega’s aangesteld bij de Wijkteams en de uitvoeringsorganisatie werk & inkomen die zich bezig houden met vroegsignalering.

Door de ontwikkelingen die het college heeft ingezet, en zijn bekrachtigd middels het vaststellen van o.a. het beleidskader EAA, werken we al enige tijd aan het versterken van de menselijke maat in ons beleid. Wij zijn dan ook verheugd dat de Bewoners Advies Raad (BAS) dit herkent en benoemt in haar reactie op de concept-EAA.
Nieuwe opdrachten en aanwijzingen naar aanleiding van de discussie met uw Raad over het rapport van de Commissie Menselijke maat zullen we in de loop van 2022 in gaan passen in de uitvoering van de Enschedese Arbeidsmarkt Aanpak.

Beleidscyclus EAA
De EAA wordt vormgegeven door een meerjarig beleidskader, een jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma en de evaluatie van dat uitvoeringsprogramma. Het beleidskader is op 30 september 2019 door uw Raad vastgesteld. De evaluatie van de EAA richt zich ieder jaar op de eerste drie kwartalen van het jaar. Het verwerken en verzamelen van data na afloop van die periode wordt gevolgd door inhoudelijke gesprekken met betrokken medewerkers en instellingen. Dat levert vervolgens input voor nieuw uitvoeringsbeleid.
Voor de belangrijkste indicatoren, de ontwikkeling van ons bijstandsbestand en de effecten daarvan op het bijstandsbudget, vullen we de informatie per 31-12-2021 aan in deze brief.
U kunt de actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt ook zelf volgen door bijvoorbeeld Regio in Beeld[1] of de Twentse Arbeidsmarkt Monitor[2] te volgen.

Resultaten 2021
Het bijstandsvolume is per eind september 5.953 uitkeringen, 275 minder dan begin 2021. Percentueel betekent dat een afname van gemiddeld – 4,4 % in Enschede, tegenover gemiddeld - 3% landelijk. In het laatste kwartaal van 2021 is het tempo van de afname van ons bijstandsbestand wat afgenomen en werd onze voorsprong op de rest van het land wat minder. We denken uit te komen op een bestand van 5.906 uitkeringen per eind december 2021. Door de verminderde afname in het vierde kwartaal denken we nu niet meer uit te kunnen komen met het BUIG-budget dat we van het Rijk ontvangen. Naar verwachting komen we over 2021 uit op een tekort van ca. € 400.000. Omdat er uit de algemene middelen reeds een bedrag van € 1,34 miljoen is toegevoegd aan product Algemene bijstand levensonderhoud kunnen we dit tekort afdekken en is het resultaat op dit product per saldo ca. €940.000,-.
In onze brieven van 27 oktober en 9 december (corsa nr. 2100098449 en 2100108697) hebben we u geïnformeerd over de ontwikkelingen en onze zorgen rondom dit budget.

De resultaten op de subdoelen uit het Uitvoeringsprogramma 2021 zijn als volgt:

Doelstelling 1 - Activeren en participeren
Doel is dat 27% van de doelgroep met een lange afstand tot de arbeidsmarkt deelneemt aan een activeringstraject of participeert door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of mantelzorg. In 2021 hebben we geregistreerd dat ca. 30% van de doelgroep participeert, waarbij ruim de helft voor rekening komt van vrijwilligerswerk.
Het resultaat wijkt af van de score die we in 2021 hebben weergegeven (23%). De 23% die we vorig jaar hebben benoemd is per abuis afgezet tegen de totale bijstandspopulatie en niet tegen het deel met een lange afstand tot de arbeidsmarkt.

Doelstelling 2 - Meer passend werk
Onze doelstelling om 275 werkzoekenden te plaatsen naar werk in 2021 is gehaald. Dit aantal was half september 2021 al bijna bereikt (256 plaatsingen). Uiteindelijk zijn we uitgekomen op een aantal van 336 plaatsingen.

Doelstelling 3 - behoud van werk

[1] https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/imaqes/Reqio in Beeld Twente.pdf
[2] https://www.reqiotwente.nl/werken-aan/arbeidsmarkt/arbeidsmarktmonitor

We dragen tot slot bij aan het ‘behoud van werk’ door regionale samenwerking te organiseren en te faciliteren. De inhoudelijke doelen daarvan zijn onderdeel van het Uitvoeringsplan van Werkplein Twente. Voor het project Twents Fonds voor Vakmanschap hebben we in de EAA wel een concreet doel gesteld: het verhogen van de private bijdragen. Dit doel is behaald doordat het college een Nadere Regel heeft vastgesteld met een co-financieringsverplichting. Dit zorgt er voor een sluitende begroting voor de resterende projectperiode (t/m 2022).
De inhoudelijke resultaten van het fonds zijn goed en we kunnen dan ook stellen dat het fonds bijdraagt aan het versterken van de opleidingscultuur in Twente. Eind september 2021 zijn er bijna 5500 aanvragen gedaan en circa 4300 gesprekken gevoerd over opleidingen en cursussen. In Enschede zijn er sinds de start van het fonds al 418 vouchers uitgedeeld.

Accenten EAA 2022
We willen in deze brief niet te diep ingaan op de resultaten en de ontwikkeling van de afzonderlijke experimenten en pilots, daarvoor verwijzen we u naar bijlage 1 - de gecombineerde Evaluatie EAA 2021 en Uitvoeringsprogramma 2022.
We beperken ons in deze brief tot het benoemen van twee belangrijke ontwikkelingen.

Verbinden Werk & Inkomen.
In de Pilot verbinden Werk & Inkomen, de Pilot intensivering RAP en de Pilot VIA is ervaring opgedaan met andere werkwijzen voor het ondersteunen van werkzoekenden. Uw Raad is hierover geïnformeerd in de brief van 5 oktober jl. (corsa nr. 2100091783).

Vanaf 1 januari 2022 starten we met een nieuwe organisatiestructuur bij de uitvoeringsorganisatie Werk & Inkomen en daarmee start ook de uitrol van de ketenaanpak in een projectvorm. Er is gekozen om in te zetten op het indelen van integrale ketenaanpak per stadsdeel, zodat professionals die herhaaldelijk contact met cliënten hebben samenwerken aan een gedeelde groep cliënten. Zo worden de mensgerichte dienstverlening, integraliteit, en verbeterde efficiëntie van de werkwijze van de pilot breed ingevoerd. Er is gekozen om de teams rond stadsdelen te vormen, zodat in de toekomst de aansluiting met bijvoorbeeld Wijkteams, Wijkwijzers en Stadsdeelmanagement makkelijker wordt.
Voor jongeren en statushouders bestonden al integrale teams. Inwoners die in deze doelgroepenketens zitten komen dus niet een stadsdeelketen.
De functionele teams blijven bestaan. Dit betekent bijvoorbeeld dat alle werkzoekendenbegeleiders aangestuurd worden door dezelfde manager, maar werken aan een caseload als onderdeel van één ketenteam. Zo blijft ook expertisevorming gewaarborgd.
Het is belangrijk om in de nieuwe werkwijze de juiste balans te vinden tussen het belang van integraliteit/samenwerking, expertise, uniformiteit in dienstverleningen de mogelijkheid tot maatwerk.

Werkzoekenden met een arbeidsbeperking
Het aantal werkzoekenden met een arbeidsbeperking, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, groeit vanaf 2015. Wij zijn nu verantwoordelijk voor het zoeken van een reguliere werkplek voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking die vroeger in de Wajong kwamen of werk vonden in de sociale werkvoorziening. Werkgevers geven aan daar wel verantwoordelijkheid voor te willen dragen, maar dat het voor hen noodzakelijk is om risico’s, zoals ziekte en ander verzuim, te verkleinen. We pakken dit op door werkzoekenden op maat te begeleiden, bijvoorbeeld met het project ‘Samen werkt beter’. Daar werken Mediant en de gemeente Enschede samen om psychisch kwetsbare werkzoekenden in gezamenlijkheid te begeleiden naar werk. Tegelijkertijd verhogen we de inzet op instrumenten zoals loonkostensubsidie en de No Risk-polis, waardoor werkgevers ontzorgd worden.

Duurzame maatschappelijke baan
Uw Raad heeft in de motie ‘duurzame maatschappelijke banen’ opdracht gegeven om 25 duurzame maatschappelijke banen te realiseren in 2022.
In de praktijk proberen we een aantal taken te clusteren, waardoor kleine banen ontstaan in wijken of instellingen. Omdat we perspectief willen bieden aan een doelgroep die ver van de arbeidsmarkt afstaat zullen we starten met enkele uren per week.

De eerste maatschappelijke taak die het college probeert in te vullen is die van ‘vervoersbegeleider’. De taak van de vervoersbegeleiders is om jongeren die momenteel gebruik maken van leerlingenvervoer te leren zelfstandig met het OV of de fiets te reizen.

Uitvoeringsplan Werkplein Twente 2022
In 2014 is besloten binnen arbeidsmarktregio Twente samen te werken op het gebied van werkgeversdienstverlening. Het Werkplein is een netwerkorganisatie zonder juridische entiteit en heeft geen eigen medewerkers in dienst. Voor de ondersteuning van het MT, communicatiewerkzaamheden en de aansturing van beroepsgroepenketens wordt personeel ingehuurd van de deelnemende partners. Verplichtingen en betalingen worden door de gemeente Enschede verricht omdat ze als centrumgemeente fungeert.

Wanneer werkzoekenden, met ondersteuning van de gemeente of UWV, ‘werkfit’ zijn geworden, vallen zij onder de verantwoordelijkheid van Werkplein Twente, die hen bemiddelt naar een zo veel mogelijk marktrelevante functie. Er wordt uitgegaan van een strategisch partnerschap met werkgevers in Twente: op basis van de vraag uit de markt worden kandidaten, soms met inzet van arbeidsmarktmiddelen, gematcht met bedrijven en vacatures. Iedere sector of bedrijf heeft een accounthouder die het eerste aanspreekpunt voor werkgevers is. Alle accounthouders in Twente maken gebruik van hetzelfde aanbod aan instrumenten. Binnen de sectoren werken we met beroepsgroepenketens. De beroepsgroepenketen is een samenwerking van de werkgeversdienstverlening van het Werkplein met de werkzoekendendienstverlening, de sociale werkvoorziening, onderwijsinstellingen en werkgevers. Werkplein Twente voert zowel projecten uit onder eigen regie, zoals evenementen, Werkplein TV, Grenswerk en het Leerwerkloket, als samenwerkingsprojecten met ketenpartners, zoals het Twents Fonds voor Vakmanschap, Houses of skills en de Twentse belofte.

In 2022 worden de marktbewerkingsplannen geactualiseerd die voor iedere beroepsgroepenketen gelden als richtsnoer.
Centraal thema voor het Werkplein in 2022 is het verbeteren van de werkgeverstevredenheid, onder andere op het punt van strategische advisering. Omdat de arbeidsmarkt steeds krapper wordt is het belangrijk strategisch mee te kunnen denken met werkgevers, bijvoorbeeld over het herontwerpen van werk om daarmee mogelijkheden te scheppen voor nieuwe (lager of anders geschoolde) werknemers.
De target voor bemiddeling naar werk door Werkplein Twente is in 2022 1406 plaatsingen, waarvan 300 in Enschede.

Crisisdienstverlening
Het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) is haar werkzaamheden gestart vanuit de regeling aanvullende crisisdienstverlening. De plus van het RMT zit met name in de samenwerking tussen de publieke en private partijen, en de mogelijkheden om gebruik te maken van elkaars producten en diensten. Deze samenwerking komt concreet tot uiting in het uitvoeringsteam (mobiliteitsteam), waar de verbinding tussen publieke en private dienstverlening plaatsvindt. Hier ligt de ruimte om elkaar en elkaars dienstverlening beter te leren kennen, van elkaar te leren en daarmee ook aan onderling vertrouwen te bouwen. Ook ligt hier de toegang tot het extra, ontschotte, budget dat is beschikbaar gesteld door het Rijk.
In optima forma is het mobiliteitsteam (het RMT) na afloop van de regeling goed ingebed in de regio Twente. Niet als apart gremium, maar als dé manier waarop in gezamenlijkheid de arbeidsmarkt wordt ondersteund. De samenwerkende partijen streven naar deze duurzame samenwerking voor na 2022.

Vooruitzichten 2022
De belangrijkste factoren achter het, financiële, resultaat van dit beleidsveld zijn de rijksbegroting (waarin jaarlijks meermaals wijzigingen worden gemaakt op de budgetten die we ontvangen) en de economische conjunctuur. In 2022 komt daar wederom de factor ‘corona’ bij.

CPB verwachtte in augustus 2021 dat de werkloosheid zou oplopen van 3,5% in 2021 naar 3,6% in 2022. Uitgangspunten waren dat de steunmaatregelen in oktober zouden stoppen en dat er geen nieuwe contactbeperkende maatregelen zouden gelden. Beide uitgangspunten zijn achterhaald. Dit leidt tot grote onzekerheid voor 2022.

Op lange termijn wordt krapte op de arbeidsmarkt verwacht door uitbreidingsvraag (economische groei) en vervangingsvraag (vergrijzing). De, financiële, effecten voor de gemeente zijn onduidelijk. Wel is helder dat een integrale aanpak nodig is:
— Arbeidsmarktbeleid om de kwalitatieve mismatch te verkleinen;
— Innovatiebeleid om de arbeidsproductiviteit te verhogen;
— Immigratiebeleid om nieuwe arbeidskrachten aan te trekken.

Advies BAS
De Werkgroep Bestaanszekerheid van de BAS is betrokken bij de totstandkoming van het Uitvoeringsprogramma EAA. De concept-versie is aan hen voorgelegd en daarop is een positief advies ontvangen.
Het college maakt graag gebruik van het aanbod van de BAS om mee te denken over het betrekken van werkzoekenden bij het beleidsvormingsproces.

Tot slot
Enschede heeft de laatste jaren goed gepresteerd als het gaat om de ontwikkeling van banen en het terugdringen van werkloosheid. De krimp van de beroepsbevolking in de komende jaren biedt wat dit betreft de komende jaren ook perspectief voor onze werkzoekenden. Maar hoewel we het een tijd beter hebben gedaan als het gaat om de ontwikkeling van ons bijstandsbestand dan landelijk, denken we in 2021 net niet meer uit te komen met de rijksmiddelen voor het BUIG-budget. Dit blijft dan ook een aandachtspunt voor 2022.

Wij zullen uw Raad dan ook periodiek informeren over relevante cijfers en aanvullende maatregelen. Graag bieden wij u ook een technische sessie aan om nadere toelichting te geven op de plannen voor 2022.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit) (R.W. Bleker)

Bijlagen:
Uitvoeringsprogramma EAA 2022
Advies BAS
Uitvoeringsplan Werkplein Twente 2022